

**КРЕДИТ МОДУЛ ТИЗИМИ АСОСИДА БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИ
ЎҚИТИШНИНГ ДИДАКТИК ИМКОНИАТЛАРИ****Абдувалиева Дилноза Исмоиловна***Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари
университети Нурафшон филиали ассистенти*

Аннотация: *Мамлакатимиз таълим тизимини халқаро таълим стандартлари билан уйғунлаштириб, олий таълим муассасаларида кадрлар тайёрлаш сифати ҳамда рақобатбардошлигини таъминлаш, жаҳон амалиётига асосланган олий таълим тизимининг сифат даражасини ошириш, узлуксиз таълим тизимига педагогик лойихалаштириш жараёнини кенг татбиқ этиш орқали илмий ва инновация ютуқларини амалиётга жорий этишнинг самарали методларини ишлаб чиқиш устувор йўналишлардан бири сифатида эътироф этилмоқда. Мақолада жараёни кредит-модуль тизими шароитида талабаларнинг уз-узун методикасини такомиллаштиришдан иборат.*

Калит сузлар: *Модуль, тадқиқот, шароит, талаба, кредит, ўқув жараёни, майорат, ижодкорлик.*

Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ҳақидаги билимларини такомиллаштириш, олий таълим муассасаларида кредит тизими асосида таълим жараёнларини ташкил этиш, норматив ҳужжатларни қўллашдаги муаммоларни аниқлаш, таҳлил этиш, шунингдек, уларда олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари тўғрисида кўникма ва малакаларини таркиб топтириш.

Кредит тизими асосида таълим жараёнларини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлашнинг инновацион методларини таҳлил қилиш;

кредит-модуль тизимида талабаларнинг мустақил ишини режалаштириш;

кредит-модуль тизимида педагоглар фаолиятини ҳамда ўқув жараёнининг услубий таъминотини таҳлил қилиш;

олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжати сифатида қонун ва қонун ости ҳужжатларини таҳлил этиш;

тингловчиларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни амалда қўллаш кўникмаси ва малакаларини шакллантириш

олий таълимга тегишли бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этишга ўргатиш;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга амал қилиш ва уларни ижросини таъминлаш;

тингловчиларда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш.

“Кредит модуль тизими ва ўқув жараёнини ташкил этиш” модулини ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган масалалар доирасида:

Америка Қўшма Штатлари кредит тизими (USCS), кредитларнинг тўплаш ва ўтказишнинг Британия тизими (CATS), Европа кредит тизими (ECTS), университет

кредитларини ўтказишнинг Осиё-тинч океани тизими (UCTS) кредит тизими хусусиятларини;

кредит тизими асосида таълим жараёнларини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлашнинг инновацион методларини;

кредит-модуль тизимида ўқув жараёнининг услубий таъминотини тайёрлаш тамойилларини;

кредит тизими асосида таълим натижаларини баҳолаш усулларини;

таълим соҳасини бошқаришнинг ҳуқуқий асослари, таълим соҳасига оид қонун ҳужжатлари ва уларнинг мазмунини;

таълим муассасаларида коррупцияни олдини олиш ва унга қарши курашишнинг ҳуқуқий ва маънавий-маърифий асосларини;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий таълим тизимида оид қабул қилган фармонлари, қарорлари ва фармойишлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Олий таълим тизимида тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари мазмунини;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг таълим-тарбия жараёнини ташкил этишга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларининг мазмунини;

Давлат таълим стандартлари, тегишли таълим (мутахассислик) йўналишлари бўйича давлат таълим стандарти, ўқув режалар ва фан дастурлари ва уларга қўйиладиган талабларни, ўқув режалари ва ўқув фанлари дастурларини такомиллаштириш тамойилларини, ўқув юкларини режалаштириш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш методлари ҳақидаги билимларга эга бўлиши;

кредит тизими асосида таълим жараёнларини ташкил эти

- кредит-модуль тизимида талабаларнинг мустақил ишини режалаштириш ва ташкил қилиш;

кредит-модуль тизимида ўқув жараёнининг услубий таъминоти ва силлабусни яратиш;

кредит-модуль тизимида таълим натижаларини (Блум таксономияси асосида) лойиҳалаш, билим даражаларини белгилаш ва таълим натижаларини баҳолаш;

педагог ходимларнинг меҳнат муносабатларини тартибга солиш;

таълим муассасаларида коррупцияни олдини олиш ва унга қарши курашиш;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий таълим тизимида оид қабул қилган фармонлари, қарорлари ва фармойишлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Олий таълим тизимида тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари асосида таълим-тарбия жараёнларини ташкиллаштириш;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг таълим-тарбия жараёнини ташкил этишга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари асосида Давлат таълим стандартлари, тегишли таълим (мутахассислик) йўналишлари бўйича давлат таълим стандарти, ўқув режалар ва фан дастурларини такомиллаштириш;

ўқув юкламаларни режалаштириш ва уларнинг бажарилишини назорат қилиш кўникма ва малакаларини эгаллаши;

редит-модуль тизимида ўқув-тарбия жараёнини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш;

2021-2030 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновацион ривожлантириш стратегияси асосида ОТМ\факультет\кафедрани ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқиш;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий таълим тизимида оид қабул қилган фармонлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Олий таълим тизимида тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг таълим тизимида оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш;

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалар ва фан дастурлар асосида фаннинг ишчи дастурини ишлаб чиқиш компетенцияларни эгаллаши лозим. “Кредит модуль тизими ва ўқув жараёнини ташкил этиш” модули маъруза ва амалий машғулотлар шаклида олиб борилади.

Курсни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, ахборот-коммуникация технологиялари қўлланилиши назарда тутилган:

маъруза дарсларида замонавий компьютер технологиялари ёрдамида тақдимот ва электрон-дидактик технологиялардан;

ўтказиладиган амалий машғулотларда техник воситалардан, блиц-сўровлар, ақлий ҳужум, гуруҳли фикрлаш, кичик гуруҳлар билан ишлаш, ва бошқа интерфаол таълим методларини қўллаш назарда тутилади.

“Кредит модуль тизими ва ўқув жараёнини ташкил этиш” модули бўйича машғулотлар ўқув режасидаги “Илмий ва инновацион фаолиятни ривожлантириш”, “Таълим жараёнига рақамли технологияларни жорий этиш” каби модуллар билан узвий алоқадорликда олиб борилади.

Модулни ўзлаштириш орқали тингловчилар таълим ва тарбия жараёнларини норматив-ҳуқуқий асосларини ўрганиш, уларни таҳлил этиш, амалда қўллаш ва баҳолашга доир касбий компетентликка эга бўладилар.

модуль бўйича соатлар тақсимооти

№	Модуль мавзулари	Аудитория ўқув юкламаси		
		Жами	Назарий	Амалий машғулот
1.	Таълим соҳасига оид қонун, қонуности ҳужжатлари ва уларнинг мазмуни	2	2	

2.	Кредит тизими асосида ташкил этиш	таълим жараёнларини	2	2	
3.	Кредит-модуль тизимида талабаларнинг мустақил ишини режалаштириш ва ташкил қилиш		2		2
4.	Кредит-модуль тизимида ўқув жараёнининг услубий таъминоти ва Усуллари	таълим натижаларини баҳолаш	4		4
Жами:			10	4	6

АДАБИЁТЛАР РУЙХАТИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тугрисидаги ПФ-5349-сонли фармони.

2. Каримбеков С. Ўзбекистон эски дунёда: кредит тизимидан фойдаланган ҳолда таълим. Олий таълимни ривожлантириш истиқболлари Но 3. Тошкент 2015. 115 б.

3. Тожиев М. Мамадалиев К. Хуррамов А. Ривожланган хорижий давлатлар олий таълим тизимини ривожлантиришда кредит тизимининг ўрни ва аҳамияти. Олий таълимни ривожлантириш истиқболлари: умумий сони 3. Тошкент 2015. 52-бет. Дилсора Абдувалиева, [30.11.2022 15:35]

4. Абдувалиева Д. The concept and content of communicative and methodical competence of future teachers in foreign languages// European International journal of Multidisciplinary research and management studies. July, 7-2022. P. 27-31.

5. Абдувалиева Д. Characteristics of improving communication and methodical competence in future teachers // Халқаро илмий - амалий анжумани материаллари. - Тошкент, 2019. - Б.59-61